

Türkiye Klinikleri

Birinci Basamakta Koruyucu Hekimlik

Preventive Medicine in Primary Care

Editör / Editor: Prof. Dr. Oktay SARI

Kitabın her türlü yayın hakkı Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye aittir. Kitaptaki soru, yazı, resim, tablo, grafik ve şekiller kısmen de olsa yayıncının yazılı izni alınmadan, elektronik veya mekanik yöntemlerle basılamaz, çoğaltılamaz. Yalnızca bilimsel amaçlarla (kaynak göstermek kaydıyla) özetleme ve alıntı yapılabilir.

All rights are reserved by Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. The questions, writings, pictures, tables, graphics, and figures published in this book cannot be printed or reproduced in whole or in part by electronic or mechanic ways without the written consent of the publisher. Summarizing and citation for scientific purposes (by specifying the reference) is allowed.

E-ISBN: 978-625-395-241-9

© 2024 Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Türkiye Klinikleri Yayın Seri No- Türkiye Klinikleri Publication Serial Number : 1607

1. Baskı (1st Edition), Nisan (April), Ankara-Türkiye

Türkiye Klinikleri

YAYIMCI - PUBLISHER

Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Türkiye Klinikleri)

Türkocağı Cad. No:30 06520 Balgat/Ankara/Türkiye

Tel/Phone : +90 312 286 56 56

Faks/Fax : +90 312 220 04 70

e-posta/e-mail : info@turkiyeklinikleri.com

web : www.turkiyeklinikleri.com

Sertifika No/Certificate No : 48768

Birinci Basamakta Koruyucu Hekimlik

Preventive Medicine in Primary Care

EDİTÖR / EDITOR

Prof. Dr. Oktay SARI, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye

YAZARLAR / AUTHORS

Prof. Dr. Tijen ACAR, Kafkas Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Kars, Türkiye

Prof. Dr. Ersin AKPINAR, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Adana, Türkiye

Uzm. Dr. Zehra AKTÜRK OĞULLUK, Çınar Aile Sağlığı Merkezi, Çorum, Türkiye

Dr. Şeyma Handan AKYÖN, Gölpazarı İlçe Devlet Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Bilecik, Türkiye

Prof. Dr. Tuncay Müge ALVUR, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Kocaeli, Türkiye

Uzm. Dr. Fatma BACIK, Derinkuyu İlçe Devlet Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Nevşehir, Türkiye

Uzm. Dr. Hasancan CENGİZ, İncesu İlçe Devlet Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Kayseri, Türkiye

Doç. Dr. Özlem CİĞERLİ, Özel Academic Hospital, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul, Türkiye

Uzm. Dr. Ali İhsan ÇABUK, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği AD, Adana, Türkiye

Prof. Dr. Yasemin ÇAYIR, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Erzurum, Türkiye

Doç. Dr. Burcu DOĞAN, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye

Doç. Dr. Pınar DÖNER GÜNER, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tayfur Ata Sökmen Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Hatay, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Sedef DURAN, Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Edirne, Türkiye

Doç. Dr. Yusuf Haydar ERTEKİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Çanakkale, Türkiye

Uzm. Dr. Işık GÖNENC, İstanbul Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul, Türkiye

Uzm. Dr. Ayşe GÜLEK, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği AD, İstanbul, Türkiye

Prof. Dr. Seçil GÜNHAR ARICA, Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul, Türkiye

Prof. Dr. Derya İREN AKBİYİK, Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Çorum, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KESKİN, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi,

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Göktuğ KILINÇARSLAN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Çanakkale, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Kaan KURT, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Trabzon, Türkiye*

Doç. Dr. Hacer Hicran MUTLU, *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği AD, İstanbul, Türkiye*

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa OĞULLUK, *Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Çorum, Türkiye*

Prof. Dr. Alis ÖZÇAKIR, *Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Bursa, Türkiye*

Prof. Dr. Serdar ÖZTORA, *Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Edirne, Türkiye*

Prof. Dr. Esra SAATÇI Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, *Aile Hekimliği AD, Adana, Türkiye*

Prof. Dr. Oktay SARI, *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye*

Dr. Öğr. Üyesi Hüsna SARICA ÇEVİK, *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye*

Prof. Dr. Mehmet SARGIN, *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği AD, İstanbul, Türkiye*

Prof. Dr. Turan SET, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Trabzon, Türkiye*

Uzm. Dr. Ece SİVREL UZUN, *Üsküdar İlçe Sağlık Müdürlüğü, İstanbul, Türkiye*

Prof. Dr. Erkan Melih ŞAHİN, *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Çanakkale, Türkiye*

Dr. Öğr. Üyesi Erhan ŞİMŞEK, *Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye*

Uzm. Dr. Nur ŞİMŞEK YURT, *Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Samsun, Türkiye*

Doç. Dr. Murat TEKİN, *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Çanakkale, Türkiye*

Prof. Dr. Berrin TELATAR, *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi,*

Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul, Türkiye

Doç. Dr. Emine Zeynep TUZCULAR VURAL, *İstanbul Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul, Türkiye*

Prof. Dr. Yeşim UNCU, *Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Bursa, Türkiye*

Prof. Dr. Mehmet UNGAN, *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye*

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzer USTA, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Trabzon, Türkiye*

Dr. Aybüke VASİLESCU, *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Ankara, Türkiye*

Prof. Dr. Erdiñç YAVUZ, *Samsun Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Samsun, Türkiye*

Doç. Dr. Muhteşem Erol YAYLA, *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği AD, Adana, Türkiye*

Uzm. Dr. Begüm YILDIRIM ERENCE, *Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul, Türkiye*

Uzm. Dr. Beyza Nur YILMAZ, *Bartın Ulus Şehit Piyade Er Hasan Hüseyin Oğuz İlçe Devlet Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Bartın, Türkiye*

Uzm. Dr. Tarık Eren YILMAZ, *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Ankara, Türkiye*